

ABONAMENTUL.

Un an 80 cor. (60 lei)

1/2 an 40 „ (30 lei)

1/4 an 20 „ (15 lei)

O lună 7 „ (5 lei)

Un nr. 30 fil. (25 bani)

□ □

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 1 cor., a doua
și a treia oară 80 fil.

Manuscrite sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII“ Blaj.

□ □

ZIAR NAȚIONAL — APARE ZILNIC.

Sășii

incă și-au luat partea lor din sărbătoarea națională, ce am avut-o, cu prilejul înaltei vizite regale.

Organizați, în frunte cu preoții și căpeteniile, au defilat cu strigate însuflețite „Heil! Heil!“ Muzica lor a intonat imnul regal, cu o precizie deplină, și steagul lor roșu-albastru, s'a plecat, alături de al nostru, în fața Suveranilor. Erau cu toții în haine de sărbătoare; femeile în pitorescul costum național săsesc.

Participarea Sașilor, în număr așa de frumos și atitudinea lor solemnă, ce au dovedit-o la Blaj și aiurea în ziua de 30 Maiu, este un simptom îmbucurător, pe care îl remarcăm, în toată importanța lui.

Tradiționala circumspecție a Sașilor s'a spulberat, sub logica de fier a evenimentelor, ce nu se mai pot reface. Ei înțeleg, că de-acum, soartea lor rămâne de-apururi legată de aceea a României Mari, care va primi sub scutul ei părintesc, pe toți cetățenii loiali și credincioși. Sașii, ca element de ordine și civilizație, cum au fost și în trecut, vor avea, în cadrele României Mari cea mai largă posibilitate de a se desvoltă liber în limba, cultura și legea lor națională. Micile divergențe din trecut vor trece în rândul amintirilor istorice, și nădăjduim, că nici de pe front nu va mai sosi câte un necontrolabil svon de șovăire...

Sășii, cu toate calitățile lor de popor harnic și civilizată, să se simtească liberi și fericiți în România liberă și întregită! Al.

+

Subscrișii cu inima sfâșiată de durerea groaznică lovituri, ce ne-a ajuns — dar cu resemnare în voia Atotputernicului — aducem la cunoștință, că *cel mai bun soț, tată, fiu și frate*

Dr. Ioan Ciordaș,

advocat, director de bancă, prezidentul Consiliului Naț. Român din Bins etc.

a repausat subit în anul al 42-lea al vieții și în al 17-lea al fericitei sale căsătorii, răpit fiind în întunecimea nopții din sinul familiei sale în 3 Aprilie st. n. 1919 de bandiții săcui și ucis mișelește de aceștia probabil la 4 Aprilie în comuna Luncă.

Osemintele scumpului nostru erou și martir, mort pentru neam, găsite abea în 24 Aprilie, au fost aduse și așezate spre veșnică odihnă în 25 Aprilie în cimiterul nostru românesc din loc.

Dormi în pace în nădejdea revederii de apoi!

Cu jertfa sângelui lui nevinovat să se curme suferințele de veacuri, și să se plămădească prosperarea și fericirea neamului nostru Românesc, pentru care a luptat necurmat și la sfârșit și-a sacrificat nobila-i viață!

Bins, la 25 Aprilie st. n. 1919.

Viora Dr. Ciordas n. Ignat, inconsolabila soție. Ovid și Xenia, fiu—fiică. Mihai Ciurdariu și soția n. Emilia Farkaș, părinți. Veturia cu soțul George Ardelean, Augustin Ciurdariu cu soția n. Luizica Fașși, Irina, Valeria, Victor, Noruca cu soțul Dr. Saul Milecker, surori, frați — și cumnați. Unchi, mătuși, verișori, verișoare, nepoți, nepoate și număroasele rudeni, prietini și cunoscuți.

Ordonanța Nr. 2 (modificată).

Obligatoare pentru întreg teritoriul ocupat, până la Tisa, considerat zona de operație.

9 Maiu 1919.

Noi, Comandantul trupelor din Transilvania, pe baza art. 32 și 57 din Titlul II adițional Codul justiției militare, în interesul siguranței și pentru apărarea țării

Ordonăm:

1. Numai militarii în activitate de serviciu și mobilizați în armata română au dreptul a purta uniforma militară.

Ofițerii și trupa din această categorie vor trebui să aibă asupra lor, în tot momentul, un bilet de identitate liberat de corpul sau serviciul în care contează.

2. Ofițerii în retragere mobilizați pe loc, precum și ofițerii de rezervă, subofițerii și soldații nechemăți sub arme nu au dreptul de a purta uniforma militară.

Se exceptează:

a) ofițerii în retragere și rezervă, cari vor fi obținut un permis special dela Comandamentele de Divizii și cele superioare acestora;

b) acei lipsiți cu totul de haine civile, cu condiția, de a înlătura de pe uniformă toate culorile, gradele nasturii și alte insigne de ale armatei, și, de a nu purta în nici un caz chipiu sau capelă militară, ci pălării sau căciuli civile.

3. Contravenienții la această ordonanță vor fi trimiși în judecata instanțelor militare competente; celor care au fost militari urmând a li-se aplica articolul 257 din Codul justiției militare, iar civililor (celor care n'au făcut parte din cadrele armatei) li-se va aplica de pretor închisoare până la un an, pe baza articolului 208 din Codul penal combinat cu articolul 51 din Titlul II adițional Codul justiției militare.

4. Constatarea contravenițiilor la această ordonanță se va face de: comisarii regali, pretori, co-

mandanții de piață, ofițerii de jandarmi și de orice alți ofițeri de poliție judiciară.

5. Ordonanța de față se va publica, pe cât cu putință, în ziare, se va afișa în toate comunele și la sediul Curților marțiale, pretoratelor, jandarmăriilor și primăriilor, aducându-se la cunoștință obștească și prin bătae de dobă.

Îndeplinirea acestor formalități se va constata prin procese verbale dresate de ofițerii de poliție judiciară respectivă.

Această ordonanță devine executorie după șapte zile libere de la îndeplinirea formalităților de sub acest articol și se aplică numai celor deveniți culpabili în urma expirării acestui termen.

6. Dispozițiunile primei ordonanțe Nr. 2, dată tot de acest Comandament și cari sunt contrare ordonanței de față, se abrogă din momentul, când începe a se aplica această ordonanță.

Dată la Comandamentul nostru, din Sibiu.

Azi, 9 Maiu 1919.

Comandantul trupelor din Transilvania:
General Mărdărescu.

Șeful de stat major:

General Panaitescu.

Suveranii în Ardeal.

Familia regală la Gherla.

Marți în 27 Maiu la orele 8:30' a sosit trenul regal în Gherla dinspre Deș și Bistrița.

A fost așteptat de întreagă inteligența română din Gherla și jur cu popor imens. S'a făcut ovații furtunoase familiei regale. La sosire Maiestățile Lor au fost întâmpinate de Ilustritatea Sa episcopul diecezan Dr. Iuliu Hossu cu o splendidă vorbire, pe care o dăm aici în întregime.

Măiestățile Voastre!

În numele eparhiei Gherlei, acărei păstorire Promia cerească mi-a hărăzit-o și în numele orașului Gherla, care se bucură

de cinstea de a fi rezidența celei mai extinse eparhii, vin a depune la picioarele Maiestăților Voastre, omagioasele noastre simțeminte de credință neclătită, de alipire nestrămutată și de dragoste curată și nefățărită, nu în fraza cuvântului, ci în cuvântul vecinicului adevăr purtat și susținut până la sfârșitul veacurilor din partea Bisericii, în numele căreia, smerit rostesc aceste cuvinte *omagiale*.

Cuprinsul extins al eparhiei cu adevărat dela Murăș până la Tisa tresaltă azi de bucurie chiar și în colțul cel mai ascuns simțind urmele binecuvântate ale Doriților de veacuri.

Acest fior de fericire, care străbate toată fibra infocată a ființei noastre îl talmăcește rostul slab al cuvintelor mele.

Omagiu de recunoștință vecinică înfăptuitorului visului de veacuri a părinților noștri, Domnului tuturor Românilor și dragoste fără margini Impărătesei noastre mândre pentru carea zimbând și-au dat vieța frații de dincolo, precum singură a-i spus: și martor sunt, că cu acest gând s'au sfârșit miile fără număr a fraților de aici.

Cu aceasta credință și cu nădejdea acestei zile strălucite și pentru lumina ei binecuvântată s'au stins să *Te vadă Impărăteasa tuturor Românilor*. Ei nu mai sunt, dară trăiesc în noi și iată pentru ce este atât de greu a stăpâni focul dragostei în sufletul înflăcărat atunci când vă avem în mijlocul nostru chezeșia intruchipării visului lor și al nostru deopotrivă. Cuvântul slab nu poate purta acest foc a vieții lor carea potențată trăiește mai departe în noi.

În marea noastră fericire ce-o simțim când picioarele Voastre ating azi pământul adăpat și el de sângele victimelor oprimatorilor chiar în vremea când, în delegația Marelui Sfat, închinam Maiestăților Voastre sufletul alor patru milioane de frați și pământul lor strămoșesc, — am ajuns la punctul mort a manifestației simțemintelor ce ne stăpânesc.

Primiți dară, Mărite Doamne și Strălucită Doamnă, nu expresiunea, însuș sufletul alor șese sute mii credincioși și alor cinci sute preoți, cari îi îndreaptă pe căile vieții, — a institutelor și ale instituțiilor din cuprinsul acestei eparhii, ca omagiu viu de vecinică credință, supunere fiască, și dragoste infocată neprihănită, care Vi-l închin, Ție Doamne preaglorioase a tuturor Românilor și Ție Impărăteasă scumpă, Inger păzitor, Carea de mult

stăpânești inimile noastre ale tuturor.

Să trăiți Maiestățile Voastre.

Să trăiască augusta casă domnitoare.

Maiestatea Sa a mulțămît. E încredințat de alipirea nestrămutată a poporului din acest ținut, care e atât de viguros.

Ovații nesfârșite se fac familiei regale, care după ce s'a întreținut mai bine de o oră cu cei prezenți, a plecat mai departe spre Cluj.

Din Cluj unde Suveranii au fost primiți cu înăufletire fără margini calea Lor a dus — pentru a se închina Voievodului, care cel dintâiu a împlinit visul secular al neamului la

Turda.

După primirea în gară, făcută de o mulțime impunătoare în frunte cu prefectul Chirtop, care a salutat în cuvinte patriotice pe Suverani iar Dr. Ioan Boeriu a prezentat tradiționala pâne și sare — Suveranii au plecat pe câmpia Turzii, unde s'a oficiat *părăstas* întru pomenirea Voievodului *uriaz* al trecutului. Azistat de o mulțime de peste 12.000 episcopul Cristea a oficiat *părăstasul*. Suveranii sincer emoționați — nu au luat loc în tribuna făcută înainte ci în marginea ei, în fața preoților slujitori. După *părăstas* s'a făcut defilarea poporului adunat. M. Sa se închinase în frumoase și emoționate cuvinte deja la sosirea în gară, amintirii Voievodului Mihaiu. — La ora zece și jumătate Suveranii au plecat să vadă cetatea vitejiei noastre a Ardealului, minunații Munți Apuseni, catafalcul *uriaz* unde doarme *azi răzbunatul Craiu al Munților Avram Iancu*. Popasul cel dintâiu L-au făcut în

Câmpeni

unde în bucuria până la extaz s'a încins hora, la care au participat și adorații Suverani. De aici au plecat cu automobile să vadă frumsețile naturale ale munților și după ce li s'a oferit din toate locurile câte-o amintire, Suveranii s'au oprit la

Țebea.

la mormântul lui Iancu și la gorunul lui Horia. Aici Regina a *ingenunchiat* și a pus cunună de flori pe mormântul lui Iancu. *Scoală-te Iancule! Tragedia și mărirea noastră!**) Căci au venit să se închine la mormântul Tău, Suveranii Tăi, Domnii

*) Aici Li-s'au prezentat Suveranilor doi fericiti pământeni: doi ostași din lagărul lui Iancu.

României Mari și vecinice, ca pomenirea Ta! Primirea ce li s'a făcut în tot drumul a fost cât se poate de măreață așa cum știu face dârzii, dar bunii și nobilii Moți, tăria și mândria neamului nostru din Ardeal... Munții noștri aur poartă, nu numai în măruntaiele lor împietrite ci în inimile eroilor, cari i-au păstrat și sfințit cu iubirea și sângele inimii lor.

Cetatea lui Mihaiu

Alba-Iulia a adunat în anticele și mărețele ei ziduri peste 100.000 de oameni, ca să se închine Regelui, care pentru veci a încheat unirea neamului în o singură ființă! La poarta Cetății după ce uralele începuseră dela sosire, Suveranii primesc pâne și sare și sunt salutați de primarul Velican. Răspunde Căpitanul mare al oștilor Regele, închinându-se amintirii lui Mihaiu. La casinoul militar prefectul Ion Pop talmăcește credința noilor soldați față de Patrie și Tron. După recepții urmează defilarea enormei mulțimi, care trece — timp de 2 ore — extaziată de fericirea nevisată.

Blajul încă și-a

adus tributul de omagiu Suveranilor! 80.000 de oameni defilează în fața Suveranilor. Iar când seara acopere cu văl blând piața tixită de oameni, făclii s'apriind și 'n feeria minunată trec valuri după valuri de mândri bărbați și flăcăi voinici, mame cu pruncii la sân și fete cu brațele pline de flori. — „Aprinde-ți Blajule bătrân toate candelile nădejzii căci iată Mirele a sosit“. — Doi arhiepiscopi, Sf. Lor episcopul Frentiu și Hossu azistați de fruntea clerului bineventează jurând credință în ușa Catedralei noiului și voitului Domn al Țării. — Sâmbătă dimineața Suveranii au plecat spre capitala noastră spre

Sibiu

unde Li s'a făcut o primire a cărei pompă au ridicat-o armata, întreg Conziliul dirigent și mulțime nesfârșită de popor. La gară gen. Mărdărescu, Iuliu Maniu cu întreg Conziliul Dirigent, Doamne, delegații Bisericii și-a tuturor Reuniunilor culturale, aduc omagiul sufletesc Suveranilor adorați. Pe sub porți de triumf, aclamați de toată lumea, intră în oraș cercetează Bisericele, instituțiile culturale, merg la Dineu, sunt salutați și răspund înduioșați. — Cine ar putea descrie toată zbucnirea de sentimente și sinceritatea acestui extaz. — Pe

tot drumul Lor, de cuceritori și Stăpâni manifestațiile au zbuclit din aceleași inimi, numai dragostea și alipirea a variat pururi felul sincer de manifestare.

Din Sibiu unde Suveranii vor mai poposi vor pleca să stea câteva ore la Brașov și Făgăraș ca Munții să li-se închine la rentoarcere! Unde sunteți Munților și unde sunt porțile voastre nendurătoare?!

S'au sfărâmat toate zăgăzurile. Frați suntem cu toții! Țară avem și Stăpân și Doamnă, cum nu mai are popor în lumea întreagă. Rege mare, înțelept și bun, Doamnă fermecătoare, bună și iubitoare, munți cu aur, văi mănoase, brațe milioane să le păzească! Cărarea spre înfinit este tăiată. Dumnezeu a zimbât, zările s'au luminat. Spre soare neam românesc! Spre nesfârșire! Vecinică îți este vieța. —

Trăiască Familia Domnitoare a tuturor Românilor! (H.)

Scrisori din București.

„Unirea“ începe să sosească la București aproape regulat, și numai din când în când se mai rătăcește câte un număr, și nu ajunge la destinație. — Aceasta dovedește, că întrăm tot mai mult în vieța obișnuită, și așa și corespondentul ei e dator să reîntre în vechea lui funcție de încreștător al treburilor mai de seamă, ce se petrec în capitala României, care, spre marea lui bucurie, e de acum și oapitala fraților de peste Carpați. Sarcina lui e de aici încolo alta: el se poate rosti deschis asupra tuturor chestiunilor dela ordinea zilei, fără să se mai teamă, că vre-o notiță mai aspră ar putea aduce redactorului responsabil câteva luni de vilegiatură la Cluj, ori la Seghedin, pe cheltuiala marinosului stat ungar. Vor trebui comunicate gazetei lucruri mai multe, ca până aici, căci inima Românismului e orașul său, și mai ales cei dela Blaj, fie că stau acolo, fie că inima lor e pururea în unisono cu munca, ce se desfășură acolo, nu pot să nu cunoască evenimentele mai de încreștat din București.

Congresul preoțimii române unite a fost anunțat prin toate gazetele de aici. Noile așezări ale ținuturilor românești era firesc să chieме la sfat pe toți, cari se simt datori să se apuce de muncă. După congresul preoțimii greco-orientale, clerul unit nu putea să rămână mai pe jos, altfel, cei de aici, l'ar fi socotit

ca pe o instituție străină, ori ca pe unii, cari nu-și dau seama de rostul vremilor, prin care trecem.

Preoții ortodoxi din vechiul regat, cari au ținut să facă drumul până la Cluj, au chemat la adunare pe ceice doriau să afle ce s'a petrecut în sfatul preoțimii unite cu Roma, și le-au raportat pe rând. Părintele Petrescu, după comunicatul dat în „Dimineața“, a spus, că acest congres s'a prezentat ceva mai slab decât congresul preoților ortodoxi ținut la Sibiu, și pricina trebuie văzută în constituția bisericească, aproape romană, pe care au avut-o, și care, după Sfinția Sa, nu mai corespunde principiilor de organizație modernă.

Pe bătrânul părinte Dumitrescu l'a uimit un lucru, că prima telegramă trimisă de congres a fost adresată Papei dela Roma și nu Regelui. Prea se încurcă conceptele de biserică și neam, și mai ales de chestiuni de jurisdicție, de aceea nu se înțeleg lucrurile.

Au fost oameni, cari s'au așteptat, ca la Cluj să se hotărască unirea bisericilor române, și anume prin ruperea unirii cu Roma și întoarcerea la Constantinopol. Nu rațiuni dogmatice ori morale militau în capul lor, ci numai rațiunea de stat, de a se face ori cum, numai să se facă odată, și această „unire“ românească. De sigur, că pe astfel de oameni li are înaintea ochilor săi dl Iorga, când în gazeta sa dela 23 Maiu, la loc de frunte, scrie următoarele: „Preoțimea unită a ținut la Cluj un congres, al cărui scop nu putea să fie altul, neapărat, decât să ia poziție față de împrejurările nouă create de rezultatele fericite ale războiului...“

„Cu acest prilej cred însă, că s'a făcut o greșală de tactică, dacă nu și de tact, ridicându-se chestia unirii bisericăști, despre care se vorbește la catolici ca și la ortodocși, ceea ce este cea mai bună garanță că nu se poate ajunge la capet, zisa unire bisericească fiind pentru fiecare un mijloc pentru ca, plecând dela propria sa organizație, să se întoarcă tot la dânsa.“

„Unora și altora trebuie să le spunem noi laicii, că tot ce-i deosebește în dogmă ne este absolut secundar, cum este absolut secundar în conștiința luminată a lumii de azi, și că dependențele lor canonice ne sunt cu totul indiferente dacă ele nu pretind a fi superioare dependențelor politice și naționale, în care caz le credem jignitoare, primejdioase, și vom ști să le oprim.“

„Clerul de ambele confesiuni din Ardeal trebuie să mai știe ceva: că le cerem un singur lucru: să lucreze în domeniul lor pentru cultura românească și pentru viitorul neamului, căruia-i aparțin, că singurele merite, de cari putem ține seamă, sunt cele câștigate pe acest teren. Și că pe acest teren se poate dobândi singura unitate, de care în anul 1919 avem neapărată nevoie.“

Chestia religioasă preocupă așa de puțin pe oamenii de aici, ca să se fi putut ocupa mai pe larg cu congresul preoților uniți. Gazetele publică un mic rezumat după numărul ultim al foii ocazionale dela Cluj. Vestile mai noi dela Paris nu sunt celea mai bune, nici în ce privește Banatul, și nici referitor la Cadrilater. Aceasta face „unitatea de front“ la gazete.

Delateiu.

Serbarea națională 10 Mai în Târgul-Murăș.

Onorată Redacțiune!

Poate nici când n'a fost un moment de mai mare însuflețire pentru Români din județul Murăș-Turda ca momentul prestat de serbarea românească din prilejul istoricului eveniment legat de 10 Mai, care s'a sărbătorit și în Târgul-Murăș centrul județului nostru, caibul cel mai șovinist de odinioară a îngâmfaților săcui.

Deși serbarea a fost anunțată abia cu câteva zile înainte, totuși succesul ei de-o rară splendoare a fost impunător.

Români din apropiatele comune a centrului au alergat cu mie și mare tineri și bătrâni, feciori și fete în haine de sărbătoare la capitala județului. Mândrul nostru tricolor, impondabil cu estetica gustului românesc, banderile voinicilor călăreți, nunta țărănească în deplinul ei farmec, reprezentată de frunțașă comună Săbad, șezătoarea admirabilă dela Sântana, mândrul cântec românesc, executat de flacăii și fetele satelor noastre, mulțimea steagurilor românești, arborate aproape pe fiecare casă unguiească din întreg orașul erau tot atâtea momente de extaz național abia cunoscut până acum. Cei aproape zece mii români prin exemplara ordine, care s'a menținut în tot decursul serbării au dat o nouă dovadă, că înțeleg mărimea timpurilor de azi, și știu cum să se impună respectului cuvenit acelor săcui, cari până mai dăunazi n'aveau decât cuvinte de batjocură pentru Români.

Parcă întreagă lumea ar fi fost în ziua aceasta româ-

nească. Nimbul serbării a fost ridicat și de oratorii zilei, a căror serie a început-o pâr. protopop Dionisiu P. Decei din Bandul-de-câmpie. D-sa pătruns de mărimea zilei, arată în cuvinte de sărbătoare roadele eliberării.

A mai vorbit părintele din Sântana preotul Roman și un reprezentant al țăranilor, după cari a luat cuvântul prefectul județului Dr. Ioan Vescan.

Șirul vorbirilor l-a încheiat procurorul Dr. Gropsini, care vorbește într'o românească frumoasă în numele Bănățenilor.

S'a început apoi pe piața largă a orașului hora și jocuri românești până seara târziu.

Așa a decurs ziua de 10 Mai în Târgul-Murăș cu rezultatul învățaturii, că românii, cari odinioară erau mai expuși maghiarizării sunt tari în conștiința națională și binepricepuți în aprecierea evenimentelor din trecut, cari încă au contribuit la eliberarea noastră.

Drag popor, fi mândru că Ți-ai împlinit datorința, iar voi frați preoți, învățători și cărturari români, mângâiați-vă că nu numai în suferință, ci și în zile de praznic și bucurie sunteți concrescuți cu poporul satelor noastre.

Correspondent.

Reforma agrară

— și eclejiile parohiale. —

Proiectul reformei agrare conține în sine un pericol nespuse de mare pentru pământurile parohiale. — După terminarea congresului preoțesc din Cluj, am sosit acasă și am studiat §-ii proiectului.

Al 4-lea § zice: »Să va putea trece cu exproprierea și sub limita de 200 jug. acolo, unde este nevoie de locuințe... Inșă exproprierea în scopul locuințelor nu se va putea face decât în o rază de până cel mult 600 metri în comunele rurale și 1000 metri în comunele urbane (orașe), socotind ca punct de plecare al acestei raze limitele intravilanului comunal. — În ambele cazuri la cererea celui expropriat i-se va oferi, — dacă împrejurările permit, — alt teren după putință echivalent și în hotarul comunei.«

Deci, conform acestuia § pot fi expropriate orice moșii și sub 200 jug. dacă sunt situate împrejurul comunei la o distanță nu mai mare decât 600 metri. — Și aici zace primejdia pentru pământul parohial, — deoarece aceste în o mare parte a comunelor sunt situate imediat în apropierea satelor. — Și aceasta bătrânii au făcut-o din mai

multe motive binecuvântate, cari toate sustau și azi.

Pământurile parohiale s'au dat în apropierea comunelor deo parte, pentru ca preoții ocupându-se și cu economia, să fie aproape și totdeauna la dispoziția credincioșilor, iar de altă parte, lucrând pământul în mod mai rațional, să fie în vedere și de model tuturor.

Și acum fiind vorba de expropriere în scopul sporirii locuințelor (și în care comună nu-i lipsă de aceste?) fieștecarele își poate închipui, cu cât dor își vor arunca privirile oamenii asupra pământului parohial, care împărțindu-se de locuri de casă, nu vor jigni interesele neamurilor și a pretinilor, al cărora pământ din apropiere ar trebui împărțit la cazul, că pământul parohial ar fi scutit.

Punctul din urmă al §-lui 4 în care se pune în prevedere expropriatului alt pământ, este de foarte puțină mângăere, deoarece e condiționat »dacă împrejurările permit« li promit alt teren după »putință echivalent«.

Prin urmare, între împrejurări nefavorabile (de pildă, când ar fi mic hotarul) pot să nu dea expropriatului pământ de loc, sau pot să-i dea pământ mai rău și în cel mai îndepărtat loc la marginea hotarului comunei.

În interesul independenței clerului, a căruia una dintre cele mai puternice baze este chiar pământul, — eclejia parohială, — rog pe factorii competenți cu urgența posibilă a se întrepune la Conziliul Dirigent al nostru, ca în acest periculos § al 4-lea, să se introducă modificările de lipsă, eventual renunțând dela expropriare acele moșii de sub 200 jug., cari formează dotațiune parohială.

Dr. Paul Lauran.

Concurs.

Să escrie concurs la un studiu de 2000 coroane, pentru un absolvent al școlii comerciale, care dorește să se perfecționeze în organizarea și administrarea magaziiilor de lemne.

Reflectanții trebuie să se oblige, că vor face un curs practic complet la o firmă mai mare de lemne, și că după absolvire vor funcționa la însoțirea noastră »Plugarul« cel puțin trei ani de zile.

Ca funcționar al însoțirii »Plugarul« va primi un salariu anual corespunzător.

Terminul de concurs 25 Iunie 1919.

„Plugarul“

însoțire economică comercială în Blaj.

Nota. Toate Gazetele române sunt rugate să publice acest concurs în rubrica fără taxă, după-ce e vorba de o însoțire românească.

Teatrul cercetașilor.

Cohorta „Simion Bărnuțiu“ a cercetașilor din Blaj, a avut Sâmbătă o reușită serată literară, cu următorul

Program:

1. „Sub patrafir“ de G. Coșbuc declamată de E. Hurghiș.
2. „Un punct afară de program“ monolog de H. P. Petrescu predat de Al. Boitoș.
3. „Zorile“ dramă ist. în 2 acte de Șt. O. Iosif. Părintele Dan I. Drăgoi, Iustina soția lui Dșoara Didi Ciura, Anisia mama părintelui Domnișoara Tiți Pop, Ionică fiul lor I. Răhăian. Comitele Arpad de Nyary E. Hânsa, Gabor căpitan de panduri M. Gligor, Un temnicer, Panduri, Popor.
4. „Sticla din urmă“ comedie. Locotenent I. Radu A. Barna, Unchiul Grozăvescu I. Breas, Ordonanța Petru S. Avram.

Toate punctele programului am fost bine executate. Remarcăm declamarea tinerilor Hurghiș și Boitoș, precum și rolurile bine interpretate din „Zorile“. Îndeosebi d-șoarele Didi Ciura și Tiți Pop au interpretat foarte bine rolurile grele și puțin potrivite cu vârsta lor. Foarte bine a fost S. Avram în rolul ordonanței.

Am avut și o plăcută surpriză, prin conferința improvizată a d-lui Urban Iarnik, distinsul filoromân, dela universitatea din Praga. D-sa ne-a salutat în numele aliaților noștri Ceho-Slovaci, arătând cât de mult sunt avizate aceste două popoare de-acum vecine, să trăiască în cea mai strânsă frățietate. Conferința, intreruptă de repetate aplauze, cuprindea și o mulțime din reminiscențele personale ale venerabilului conferențiar, cu privire la vechile d-sale legături de simpatie cu neamul nostru.

Între acte a cântat orchestra cercetașilor. A urmat apoi dans, până târziu.

Reprezentarea a realizat un venit curat de 1200 cor. pentru fondul Cercetașilor.

Informațiuni.

* Ieri la orele 12 și 45' a coborât la Blaj un aeroplan românesc. În aeroplan erau maiorul Giurgiu și căpitanul Penes. Dâșii au plecat din Sibiu și poposind în A.-Iulia, au aterizat pe câmpia Libertății. Iubiții oaspeți au rămas la noi până seara, când au voit să plece spre Sibiu, dar s'au înapoiat iarăș, după câteva virajuri.

* **Conziliul Dirigent** a deschis un spital de femei și ambulator policlinic în Cluj, strada ungurească (Magyar utca) Nr. 17.

Scopul spitalului e să lupte contra boalelor venerice lăpate în timpul din urmă în mod înspăimântător. În spital se primesc bolnavi de boale venerice și boale de piele. Edificiul e în apropierea centrului orașului și e modern aranjat, are grădină mare și frumoasă.

Spitalul e susținut de Conziliul Dirigent Resortul ocrotirilor sociale. Bolnavii se tratează gratuit fără deosebire de neam și stare materială. Pentru ușurarea cercetării spitalului și ambulatorului bolnavilor nu li-se cere indicarea numelui.

Cu spitalul în legătură tot în edificiul acela funcționează un ambulator policlinic, în care se primesc cei cu boale de piele, venerice etc. Tratamentul e gratuit.

În ambulator ordinația e a. m. dela jum. 10—11 ore zilnic, pentru bărbați d. p. dela 3—4 ore. În spital ori și când să primesc bolnavele.

* **În Iugo-Slavia** toți străinii au fost siliți să părăsească țara. Ei au fost expulzați prin o ordinațiune a guvernului sârbesc. — Li s'a dat voie să ducă cu sine strictul necesar de alimente și îmbrăcăminte și numai până la una mie cor. — Bărbații au trebuit să părăsească țara în timp de 24 ore, iar femeilor li s'a dat termen de 8 zile. — Un atare ordin ne-ar folosi mult și nouă.

* **„Frăția de cruce“** e numele Ligei ce s'a format nu de mult în Cluj. Scopul ei este desrobirea și a celor dintre frații noștri, cari mai sunt subjugăți și spriginirea acțiunii diplomatice a României pentru revindicarea integrală a Bănățului și Crișanei.

* **Ștudenții români universitari** sub conducerea alor doi profesori de universitate vreau să trimită o delegație de tineri la Paris, pentru a face o vizită tinerimei universitare franceze.

* **Aniversarea de 25 ani** a procesului Memorandului s'a sărbătorit la Universitatea din Cluj. A vorbit dl Dr. A. Frâncu, și după terminarea serbării s'a făcut o frumoasă colectă, ca bază a fondului din care se va ridica în Cluj o statuie lui Mihai Viteazul.

* **Delegații austrieci** au primit o parte din tratatul de pace, având ca în 15 zile să-și facă observațiunile în scris asupra acestei părți din tratat.

* **Kun Bela**, dacă ar ceda puterea unui guvern democratic, se crede, că s'ar face mai ușor pacea cu ungurii.

* **Polonia** și-a luat în programul său ca aliații să admită plebiscitul populațiunilor din Litvania și Galiția oștică, devenind aceste libere de orice dominațiune.

* **Derința Rutenilor** din Ungaria s'a împlinit în Conferința de pace, după ce consiliul celor cinciministri de externe a adoptat clausele propuse de comisiunea afacerilor ceho-slovace, care a hotărât alipirea Rutenilor din Ungaria la statul ceho-slovac.

* **Rectificare:** La Congresul preoților români uniți cu Roma referentul punctului „atitudinea clerului față de viața politică a statului“ nu a propus ca preoții să formeze un partid politic cum s'a publicat din greșală în acest ziar, ci a *celit din cuvânt în cuvânt această propunere:* 2. „Congresul e-nunță îndatorirea morală a fiecărui preot de a lua parte activă la viața publică a statului lucrând pentru realizarea postulatelor democrației creștine“.

Mulțumindu-vă pentru serviciu rog Redacțiunile cari au reprodus greșala Dtre să binevoască a reproduce și Rectificarea ei.

Coc, 27 Maiu 1919.

Cu toată stima

Dr. Vas. Cerghisan
preot.

* **Mai mulți generali Austriaci** s'au angajat și au cerut să fie primiți în armata ceho-slovacă, cererea lor a fost respinsă.

* **La Careii mari** din incidentul vizitei Suveranilor noștri, s'a prezentat acolo și o delegație maghiară, care a declarat ziariștilor, că ei au venit la Careii mari, să aducă Suveranilor omagiile populației maghiare, pentru salvarea de bolșevism.

* **În Austria** guvernul a primit francul ca monedă oficială în locul coroanei.

* **Între România și Statele-Unite** din America de nord, în cel mai scurt timp, se va face o convenție în urma căreia, Statele-Unite vor liferă României în valoare de 16 milioane dolari, articole de îmbrăcăminte și alimente.

* **Conferința de pace** pentru studierea drepturilor religioase și politice a statelor formate pe ruinele Austro-Ungariei, a numit o comisiune, în frunte cu Dl Filip Berthelot.

* **O rectificare.** Vineri seara la Blaj, pe când defilau satele înaintea MM. LL. Regale, de lângă un grup de sași s'au desprins două copilețe, cari au pre-dat MM. LL. două admirabile buchete de flori. O mare parte a publicului a crezut, că sunt trimise de compatrioții noștri. E greșală. Sunt buchetele Dicio-sân-mărtinului. Unul dela damele române din oraș iar altul dela prefectură.

Aceasta pentru ca să se știe.

Numărul cenzurat de: AUREL GAJIA.

Director: ALEXANDRU CIURA.

Redactor: Ovidiu Hulea.

TRAIAN NOVAC

Prăvălie de modă și bacănie

BLAJ, Str. Regina Maria colț cu Piața Inocențiu M. Clain.

Mare asortiment de:

Zefir, Cretoane, Pânzării,
Giorapi,

Cafea cu boane,
Surogat frank,

Lumini,

BONBOANE.

Se vinde în mare și mic.

MARE DEPOSIT DE ICOANE SFINTE
de ale distinsului prof. Flaviu C. Domșa, Blaj.